הרב זכריה תנעמי שליט"א

רב ביה"כ הספרדי המרכזי והמרכז הקהילתי חזון יחזקאל, רחובות
מחה"ס בנתיבותיה של תורה ו"ח, ערוגות הבושם ו"ח, דרך הקודש ג"ח,
תפארת עם ישראל ב"ח, ועוד

יחיד בדורו

הרהורים לדמותו של הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל ביום פטירתו

הבדלים מהותיים והבדלים יחסיים בין חכמי תורה

בסוגיות בתלמוד (כגון מועד קטן כ"ה ע"ב, סוף מסכת סוטה ועוד), העוסקות בהסתלקותם של צדיקים מן העולם, מתוארים זעזועים מסתוריים, המתרחשים בהוויה עקב פטירתם של צדיקים. אין ספק שזעזועים מעין אלה התרחשו בעקבות פטירתו של ענק עולם, שר התורה, מרן הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל. אנחנו לא בדרגה שנחוש זעזועים אלה, ואין לנו גם את הכלים הרוחניים לכך. אין לנו עסק בנסתרות, במה שהורשינו נתבונן. נתבונן בקווים כלליים בדמותו של הגאון המופלא הזה מורינו ורבינו זצ"ל, לפי קוצר דעתנו.

כפתיחה כללית, נעמוד על הארה אחת יסודית, והיא, הבדלים מהותיים והבדלים יחסיים בין חכמי תורה.

רבי יהודה הלוי בפתח ספרו הכוזרי, בבואו להסביר למלך הכוזרי את מדרגתו המיוחדת של עם ישראל בהשוואה לגויים, הוא מציין את ההבדלים המהותיים בין מדרגת האדם לבין מדרגת יצורים מתחתיו, שהם בעלי חיים, הצומח והדומם.

אחרי זה הוא מפנה שאלה למלך הכוזרי, האם לדעתו יש מדרגה ביצורים מעל לדרגת האדם. המלך עונה, יש, והיא מדרגת החכמים.

אומר לו החבר היהודי, ההבדל בין המון העם [האדם] לחכמים, הוא הבדל יחסי ולא הבדל מהותי. "ההבדלה ברוב או במעט, אין לה גבול, הואיל והיא הבדלה מקרית, ואינה מדרגה על דרך האמת" (כוזרי מאמר א' סעיף ט"ל).

בבת עינינו

החבר מבקש למצוא אם יש מדרגה מעל לדרגת האדם, שהיא הבדלה עצמית מהותית ולא הבדלה מקרית. מלך הכוזרי נבצר ממנו למצוא מדרגה כזו, והוא עונה, "אם כן אין בעולם הדברים המושגים בחושים, מדרגה למעלה ממדרגת האדם" (שם סעיף מ').

החבר מפתיע אותו ומוכיח לו בבירור שכלי אמיתי, שאכן יש מדרגה כזו, היא מדרגתו של הנביא (עיין שם סעיפים מ"א-מ"ג), והיא מדרגתו של עם ישראל, שהוא דרגה חמישית בבריאה לעומת הדומם, הצומח, החי והמדבר.

הבחנה דומה אנחנו מוצאים בהבדל בין דרגת משה רבינו בנבואה לבין מדרגת שאר הנביאים. הרמב"ם במורה הנבוכים (חלק ב' פרק לה), בפירושו למשנה מסכת סנהדרין (הקדמה לפרק חלק, היסוד השביעי) ובחיבורו משנה תורה הלכות יסודי התורה (פרק ז' הלכה ו') מציין ארבעה הבדלים בין נבואת משה רבינו לבין נבואות שאר הנביאים, ומעגן הבדלים הללו בעיקרי האמונה, בתוך שלושה עשר עיקרים (העיקר השביעי).

צרופה אמרתך מאד ועבדך אהבה. מרן בביתו בשכונת בית ישראל בירושלים, תשי"ד.

בבת עינינו

בדומה לזה, ההבדל בין הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל לבין שאר החכמים, מבחינת הגאונות, העמקות בהלכה, הבקיאות המפליאה כל לב חושב וכל מוח הוגה, שליטה באלפי מקורות, זכירתם בתודעה, כשרון שילובם בספרות הפסיקה שלו ועוד. הבדל זה הוא הבדל מהותי ולא הבדל יחסי. גאונות בהלכה ובדרכי הפסיקה היא חזיון יחיד שאין דומה לו.

מכאן נעבור לשלושה קווים עיקריים בדמותו המופלאה

א. איש אשכולות

המשנה בסוטה (מ"ז ע"א) אומרת, משמת יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסי בן יהודה איש ירושלים, בטלו האשכולות. ומבארת הגמרא (שם ע"ב) מאי אשכולות. אמר רב יהודה אמר שמואל, איש שהכל בו ע"כ. פשטות הדברים, איש שהכל בו, כפי שביארנו לעיל, גאונות, עמקות, בקיאות, היקפיות, זיכרון מופלא ועוד ועוד.

טעם לשבח נמצא בדברי רש"י לביטוי זה, וגם הוא בא לידי ביטוי באישיותו רבת הגוונים של הרב. וזה לשון רש"י שם, שהכל בו, תורה באמיתה, ואין דופי ושכחה ומחלוקת ע"כ.

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

ג' טבת תשמ"ב

Jerusalem ב"ה ירושלים השלמה ת"ו

תעודת כושר

הרב זכריה תנעמי יצ"ו כשיר להיות רב שכונה.

עובדיה יוסף

ראשון לציון הרב הראשי לישראל.

עובדיה יוסף OVADIA YOSSEF Richon-Le-Zion & Chief Rabbi of Israel ראשון לציון והרב הראשי לישראל

ביאור הדברים לעניות דעתנו, כך הוא.

"תורה באמיתה" - מי שעוסק בתורתו של הרב עובדיה יוסף זצ"ל, מרגיש שהדברים מכוונים לאמיתה של תורה. הדברים משכנעים בהבנתם, בכנותם ובשלמותם. אין בם נפתל ועקש. לא הערכות או

בבת עינינו

נדמה לי וכו', אלא דברים נהירים ובהירים כאור החמה.

"אין דופי" - יש תורה שמשאירה לקות מסויימת, כעין פגימת החמה או הלבנה. בלב הלומד נשארת תחושה של אי נחת מצדקת הרעיונות, מאמיתתן של הסברות, וכתוצאה מכך מן המסקנות הנובעות מרעיונות וסברות הללו. בתורתו של הרב זצ"ל אין דופי, חלילה. הלומד משוכנע מישרות השכל, מבהירות המחשבה, מצדקת הרעיונות ומן המסקנות ההגיוניות העולות מהן.

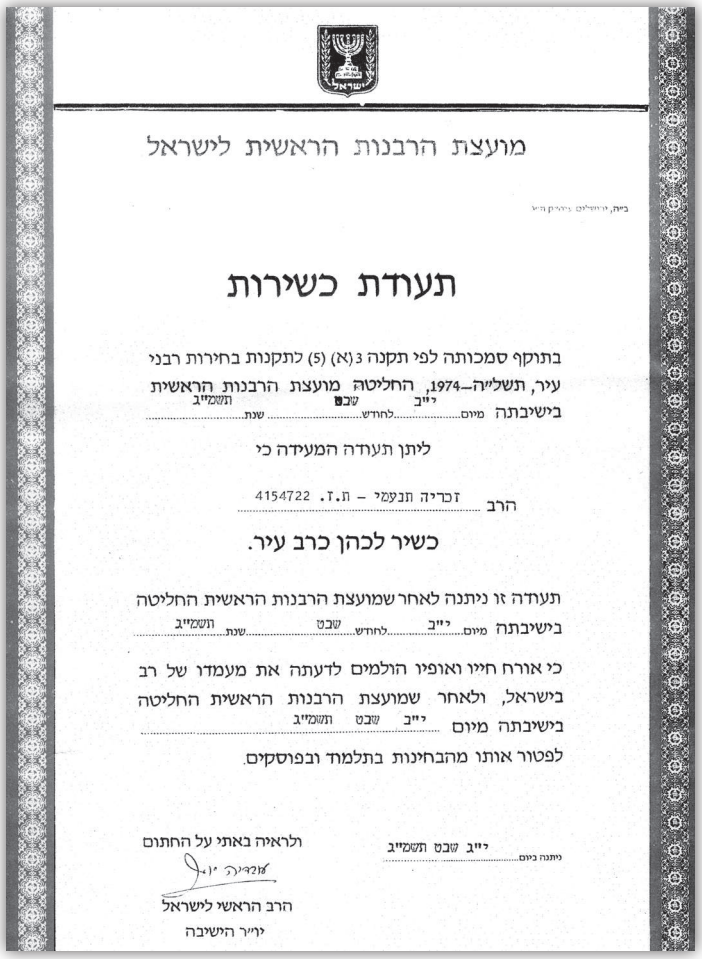

מועצת הרבנות הראשית לישראל

בית, ירושלים עיר הקודש ת"ו

תעודת כשירות

בתוקף סמכותה לפי תקנה 3(א) (5) לתקנות בחירות רבני עיר, תשל"ה–1974, החליטה מועצת הרבנות הראשית בישיבתה מיום ייב לחודש שבט שנת תשמייב

ליתן תעודה המעידה כי

הרב זכריה תנעמי – ת.ז. 4154722

כשיר לכהן כרב עיר.

תעודה זו ניתנה לאחר שמועצת הרבנות הראשית החליטה בישיבתה מיום ייב לחודש שבט שנת תשמייב

כי אורח חייו ואופיו הולמים לדעתה את מעמדו של רב בישראל, ולאחר שמועצת הרבנות הראשית החליטה בישיבתה מיום ייב שבט תשמייב

לפטור אותו מהבחינות בתלמוד ובפוסקים.

ניתנה ביום ייב שבט תשמייב

ולראיה באתי על החתום

עובדיה יוסף

הרב הראשי לישראל

יו"ר הישיבה

בבת עינינו

מהר"ל מפראג בספרו באר הגולה (באר שביעי עמ' קמ"ד) מציין שיש בחינות שונות במנהיגים של האומה. יש שהם בבחינת ראש - אלה ראשי העם, מנהיגיו ומכווני דרכו. יש שהם בבחינת עיניים - אלה הסנהדרין והדיינים שהם עיני העדה, ולאורם הולך כל בית ישראל. ויש שהם בבחינת לב - הם החכמים המלמדים תורה וחכמה, והם כמו לב העם.

הרב עובדיה יוסף זצ"ל היה איש אשכולות, במובן הזה, איש שהכל בו, הוא היה גם ראש, גם עיניים וגם לב. מאות האלפים שהשתתפו בלווייתו שקיבלה הדים עצומים בארץ ובתפוצות, ביטאו היותו הלב הפועם של העם כולו. בתחושה פנימית אמיתית חש העם בארץ ובתפוצות, היותו הלב הפועם של כולם.

ב. מהפכה בעולם התורה

בהיסטוריה היהודית ידועות דמויות מופת שחוללו מהפכות דתיות רוחניות בעם ישראל, כגון חזקיהו המלך, יהואש המלך, עזרא הסופר ועוד. הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל שייך לדמויות הללו. לזכותו תעמוד לדורות, המהפכה הגדולה בעולם התורה שהוא חולל בדורנו. טיבה של מהפכה רבתי זו, היא שימת דגש בלימוד התורה על עולם ההלכה. פיתוח המודעות לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, והחדרת מודעות זו בקרב

הגר"ע יוסף: רבנים צעירים צריכים ללמוד רבות בעצמם ולא להתקשר טלפונית לפוסקים מפורסמים בכל נושא

הרב מ. עקריש נפרד מהגר"ע יוסף במסיבה השבוע בצד ימין יושב ראש ישיבת "חזון עובדיה" הרה"ג יצחק יוסף

מאת סופר "יום הששי"

נשיא מועצת חכמי התורה הגאון עובדיה יוסף שולל מכל וכל את הגישה המתפתחת בארץ ולפיה רבנים צעירים מתקשרים בטלפון בכל נושא לפוסקי הלכה מפורסמים ומבקשים מהם תשובות לבעיות. את ההתייעצות עם פוסקים, אמר הגר"ע יוסף, על הרבנים הצעירים לעשות לאחר שעמלו בתורה ושננו היטב בספריהם של גדולי הדורות. הגר"ע יוסף אמר דברים אלו במהלך מסיבת פרידה שהיתה השבוע בירושלים להרה"ג ר' מיכאל עקריש מבוגרי ישיבת "חזון עובדיה" היוצא לכהן כרב קהלה בבואנס איירס שבארגנטינה. במסיבה השתתפו גם ח"כ הרב יעקב יוסף וראש ישיבת חזון עובדיה הרה"ג ר' יצחק יוסף.

במסיבה שנערכה בהיכל ישיבת "חזון עובדיה" בשכונת קטמון בירושלים, נמסר לידי הרב עקריש כתב הסמכה לדיינות בחתימת הראשון לציון, לאחר שהלה עבר בהצלחה סידרת מבחנים ב"אבן

בהתמדה עצומה, בפרט בשעות הלילה המאוחרות, כשאין טירדות צבור, ואז יזכה לסייעתא דשמיא לנהל עדה על מבועי התורה והיראה. הרב ציין שהוא עצמו כתב תשובות רבות בהלכה בשלוש שנות כהונתו בקהיר כאשר היה בגיל 27 שנים, הרב שלל את הדרך להרים טלפון בכל בעיה כלשהיא לפוסקי הדור, ואמר, שאת ההתיעצות יש לעשות לאחר שעמלים בתורה ודופקים על דלתות ספריהם של גדולי הדורות, עם כללי פסיקה הלכתית, ולאחר כתיבת הדברים בתשובה מנומקת, טוב ונכון להיוועץ בדבר הלכה למעשה, בבחינת ותשובה ברוב יועץ.

הראשון לציון ציין במשאו הארוך לתלמידי חזון עובדיה, כי על מנהיג לשים נגד פניו את דברי הפסוק "הביטו את אברהם אביכם ואל שרה חוללכם" על הנפש אשר עשו בחרן, שהיו אלפים ורבבות שאברהם קירבם תחת כנפי השכינה, כדברי הרמב"ם. וכך צריך כל מנהיג קהלה לעשות.

בבת עינינו

ציבור הלומדים ובקרב העם כולו.

עד לפני שמהפכה זו לבשה עור וגידים, למדו בישיבות מכל הסוגים, כאשר הדגש היה על הפלפול, על הלמדנות. וכאשר היו נזקקים לשאלות מעשיות, היו שמים יד לפה. בקושי ידעו נתיבי ההלכה, גם למדנים מצויינים.

על כגון זה אמר מהר"ל מפראג בזמנו, ראיתי בנים [תלמידים] אשר לבם כפתחו של אולם עד שראויים לקבל כל התורה, ואחריתם נאבדו והיו כלא היו, כשאר עמי הארץ. חי ה' צבאות, אם אין ראוי לקרוע על זה כמו על ספר תורה שנשרף וכו'. הסיבה הגורמת הקלקול הגדול הזה, הוא, השקר בתחילה, יוליד בסוף העיוות והקלקלה, וזה כי מתחילים לפלפל בדברי הבאי וכו' ויאמרו לחידוד בעינא וכו'. והפלפול שהוא פלפול הבאי ושקר אין בו ממש, וראוי שאדם יקרע לבבו על זה להפוך האמת על שקר (ראה דרך חיים על אבות עמ' ש"ג-ש"ו ובעיקר עמ' ש"ו, ובמקביל נתיבות עולם נתיב התורה פרק ה ועוד).

הרב עובדיה יוסף זצ"ל זיהה את הבעיה, והפנה את תשומת הלב להיקפיות, לבקיאות ולעמקות, אבל הכל מתוך מגמה של ההלכה שהיא העיקר. הוא בעצמו לן בעמקה של ההלכה יומם ולילה. הוציא מתחת ידו חיבורים מופלאים בתחום ההלכה, סדרות מאירות עיניים, כגון יביע אומר (אחד עשר חלקים, ים שאין לו סוף באלפי המקורות ההלכתיים המובאים שם), יחוה דעת (ששה חלקים), חזון עובדיה (יותר מעשרים כרכים), לוית חן ועוד.

גישה מהפכנית זו, סחפה רבים בעולם התורה, בעיקר בחוגי הישיבות והכוללים הספרדיים. הוא גידל דור חדש של תלמידי חכמים, שההלכה היא נר לרגליהם. דרך לימודו של הרב הפכה לדרך חדשה בעולם התורה המתפתח בדורנו. ברוך השם, כתוצאה מזה צמחו גדולי תורה, אברכים מופלאים, שאתה עומד ומשתאה מול גדולתם, ענקיותם ובקיאותם בעולם ההלכה.

הוא העמיד את עולם הפסיקה כעמוד ראשי, ולזה כיוון בהדרכתו הלימודית. מבית מדרשו יצאו ויוצאים עשרות ספרים בהלכה [ראה לדוגמא סדרת הספרים הנפלאה ילקוט יוסף של בנו הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א, סדרת הספרים המופלאה הלכה ברורה של בנו הגאון הרב דוד יוסף שליט"א, וכן עשרות חיבורים הלכתיים אחרים].

העם נשאב לרוח זו, בזכות ספרות הלכתית ענפה זו, שהחלה להציף את השוק, את

הבתים, את הקהילות, את בתי המדרש ובתי הכנסת, עד שאין איש שוחר תורה ודעת שזז מספרות הלכתית זו. העם כולו בארץ ובתפוצות, גילה לפתע שיש מנהיג בעל עצמות אדירות, ונהה אחריו כאחר עמוד אש ההולך בראש המחנה.

ג. סמכות בלתי מעורערת

הברייתא באבות דרבי נתן (פרק מ' אות ט') מדברת על סוגי למדנים, וממשילה אותם לסוגי דגים שונים. וזה לשון הברייתא, לעניין תלמידים, דרש רבן גמליאל הזקן ארבעה דברים, דג טמא, דג טהור, דג מן הירדן, דג מן הים הגדול. [עיין שם פיתוח הנמשל. דברים להרחבת העניין, ראה בספר מערכי לב להרב אהרן אלימלך בר שאול זצ"ל, עמ' 122 והלאה].

ביחס לשני הטיפוסים האחרונים, אומרת הברייתא, דג מן הירדן כיצד. זה תלמיד חכם שלמד מקרא ומשנה, מדרש, הלכות ואגדות, ואין בו דעת להשיב. דג מן הים הגדול כיצד. זה תלמיד חכם שלמד מקרא ומשנה, מדרש, הלכות ואגדות, ויש בו דעת להשיב, ע"כ.

לענייננו, נצייר את הדברים במשל אחר קרוב לזה. יש דג הגדל באקווריום. אין לו מרחב גדול של שחייה, על כן באופן טבעי מסלולי שחייתו קצרים, מוגבלים ונקודתיים. יש דג הגדל בברכת מים. לסוג זה של דג יש כבר מרחב גדול יחסית, אבל גם הוא מוגבל. קוצר ניידותו מוגבל לתחום קטן וצר. יש דג הגדל בנהר. דג כזה יש לו כבר מרחב גדול יותר. אזור פתוח, מסלול ארוך לשחייה. אבל הנהר, ככל שיהיה גדול, עדיין הוא מקום מוגבל ומצומצם. ויש דג הגדל בים הרחב. דג כזה, לפניו כל המרחבים, כל האוקיינוסים, כל המעמקים. כל האפשרויות פתוחות לפניו. אינו מוגבל ואינו מותחם בשום מעצור.

הזוהר בפרשת משפטים מדבר על דמות מסתורית השטה במרחבי הים הגדול ובמעמקיו, סמל לעושר, לגאונות ולהיקפיות העולה על כל המשוער. [ראה לדוגמא פסקאות מיוחדות, זוהר הסולם עמ' ל"ח אות קכ"ב; עמ' מ"ג אות קל"ט, עמ' פ"ט אותיות רפ"ט-ר"צ, עמ' קי"ז אות ש"ע]. דמות פלאית מסתורית זו, היא כעין נונא רבא [הדג הגדול] המופיע במקום אחר בזוהר.

הגאון בה"א הידיעה, הרב עובדיה יוסף זצ"ל, שייך לאותו סוג של דג ששט במרחבי הים. הרבה רבנים מתמודדים עם עולם הפסיקה. הרבה ספרי פסיקה יוצאים לאור. רובם ככולם נצמדים למקורות הידועים. מדשדשים במסגרת צרה כזו או אחרת, כל אחד כהישג

ידו. מי בדלות, כדג הגדל באקווריום. מי במעט רחבות, כדג הגדל בבריכת מים. מי ביתר רחבות, כדג הגדל בנהר. ההתייחסות לפסיקה שלהם, עדיין יכולה להיות מסוייגת. אין הלב שוקט ולא הדעת נחה, שאכן מוצה הדין עד תומו. לעומתם, מרן הגאון, פאר הדור, שר התורה, הרב עובדיה יוסף זצ"ל, משול לדג הגדל בים. המרחב כולו לפניו ונתון לשליטתו. אין מקור בנושא נתון שלא שזפתו עינו עין הבדולח.

עיון בספרי ההלכה שלו, יביע אומר, יחוה דעת, חזון עובדיה ועוד, מעורר השתוממות, פליאה והשתאות על העושר הרב של מקורות שהרב מציף בהם את הנושא מכל צדדיו. מאות של ספרים ופוסקים מכל הדורות משתלבים בדיונו. הלומד מרגיש את המעמקים, את המצולות הגואות והגועשות. הוא מאיר את הנושא ההלכתי בו הוא דן, מכל הזוויות האפשריות, ומפרט את כל השיקולים שניתן להעלות על הדעת. מסקנותיו הן סמכותיות, מניחות את הדעת ומשקיטות את הלב.

מתאימים לכך דברי הגמרא בסנהדרין (מ"ב ע"א) שהרב זצ"ל מצטט בחיבוריו בהזדמנויות שונות. וזה לשון הגמרא, כי בתחבולות תעשה לך מלחמה (משלי כ"ד ו'). במי אתה מוצא מלחמתה של תורה, במי שיש בידו חבילות חבילות של משנה [דהיינו היקף מקסימלי בעולמה של תורה]. קרי רב יוסף אנפשיה, ורב תבואות בכוח שור (שם י"ד ד').

יפה פירש רש"י שם, מלחמתה של תורה, הוריותיה ולעמוד על בוריה ועל עיקרה [תלמיד חכם המקיף כל עולם התורה, אפשר להיות סמוך ובטוח בו, שיורה הלכה לאמיתה של תורה]. לא כאדם המפולפל ומחודד ובעל סברא, ולא למד משניות וברייתות הרבה, כי מהיכן יתגלה לו הסוד עכ"ל.

רב יוסף שהיה בבחינת סיני, "שהיו משניות וברייתות סדורות לו כנתינתן מהר סיני" (הוריות י"ד ע"א ורש"י שם), קרא על עצמו, ורב תבואות בכח שור. כדי לזכות ברוב תבואות, ביבול רב, צריך כוח רב של שור. כדי לזכות בעושר ובהיקפיות בתורה, ועל ידי זה לכוין את ההלכה לאמיתה של תורה, צריך הרבה עמל והרבה יגיעה. עוצמות כאלה התגלו במרן הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל.

כיוצא בזה מה שנדרש בגמרא (ברכות י"ח ע"ב) על הפסוק ובניהו בן יהוידע בן איש חי, רב פעלים מקבצאל, הוא הכה את שני אריאל מואב וגו' (שמואל ב' כ"ג כ'). רב פעלים מקבצאל, שריבה וקיבץ פעלים לתורה. הוא הכה את שני אריאל מואב, שלא הניח כמותו לא במקדש ראשון ולא במקדש שני, ע"כ.

בברת עינינו

מבחינת ריבוי פעלים לתורה, ובעיקר להלכה, מבחינת עָצמה של פסיקה, הרב עובדיה יוסף זצ"ל לא הניח כמותו. בקיאותו המופלאה בכל מכמני הספרות ההלכתית, עמקות וגאונות נדירות, היקפיות ועושר אדיר בכל העולם התורני, כל אלה עושים אותו יחיד בדורו.

אחד הגילויים המובהקים העושים אותו ליחיד בדורו, היא התעוזה לפסוק בשאלות חמורות, כוח ההכרעה כפוסק ואומץ לב ללא חת. עָצמה זו באה לו בשל העושר העצום שהתייחד בו, והבקיאות האדירה בעולם ההלכה היא שהקנתה לו את הביטחון בדרכי הפסיקה. בשאלות חמורות התמודד הרב והכריע בהן להלכה, כגון שאלות של עגונות בדור שלנו בעקבות המלחמות התכופות, שאלות בדבר מעמדה של הקהילה האתיופית ושייכותה לכלל ישראל, שאלות של ממזרות ועוד. אכן, יחיד היה בדורו. זכותו תגן עלינו, אמן כן יהי רצון.

עובדיה חזי

עובדיה חזי. בן למשפחה תימנית עדנית, שהיגרה לעיר אסמרה בירת אתיופיה (אריתריאה), הסמוכה לתימן מעבר לים סוף. נולד בשנת תרפ"ב לאביו ר' שלמה שהיה רב העיר אסמרה, ולאמו מרת רומיה. הורשה לשחיטה בהיותו כבן י"ג שנה. בשנת תרצ"ה עלתה המשפחה לארץ ישראל, והתגוררה במחנה יהודה שבפתח תקוה. בשנת תרצ"ו התגייס להגנה, ועם קום המדינה לצה"ל. שימש כרס"ר במחנה תל השומר, והתפרסם מאד כ"אבי החיילים" ו"אבי הרסר"ים". בשנת תשי"א עבר להתגורר בשכונת צהלה שבתל אביב. מאז שנת תשכ"ו החל לפעול למען עליית יהודי אתיופיה לישראל, ארגונם וקליטתם בארץ ישראל. שליטתו בשפות האמהרית והתגרית, וההכרה היסודית של אורחם ורבעם של בני העדה הכשירוהו היטב לתפקיד זה. שימש כיו"ר ארגון יהודי אתיופיה. כאיש מסורת ודת מיום לידתו, הבין היטב את החשיבות הגדולה של הכרת הממסד הדתי בכשרות העדה האתיופית. בשנת תשל"ג פנה למרן הרב עובדיה יוסף בשאלה אודות כשרותם של יהודי אתיופיה, ומרן השיבו (ראה תשובתו הנדפסת להלן) כי בני העדה האתיופית יהודים גמורים הם. לעת זקנותו, התחזק עובדיה חזי מאד בשמירת התורה והמצוות. נפטר בתל אביב ביום ו' בניסן תשס"ב.

OVADIA YOSSEF

RICHON LEZION CHIEF RABBI OF ISRAEL

עובדיה יוסף

ראשון לציון הרב הראשי לישראל

בס"ד ירושלים יום ג' כ' אדר א' תשע"ב JERUSALEM

לכבוד ידידנו הגר"ר פנחס מר עובדיה תל' הי"ו

שלום וברכה רב

בתגובה לבקשתם מאיות בדבר ההפטירה, הנני להודיעו:

בהסתמך על הגאון הרמב"ם בתשובה (שאלות ותשובות בדרך הלכה אשת סימן ח): "שאלו הפלשים לו ספק הם אנשי דן, ורק אמר שלו היו בינהם חכמים מגלי הקבלה תפסו להם פשטי המקראות, ודינם כבנוק הנשבה לבין הגויים, ודנים בישראל שאנו מצווים לפדותם ולהחיותם, וכל זמן יותן יש לחוש מפני שאינם בקיאים בטיב טומאה וקדושין". עד כאן דבריו בקיצור. וכן פסק תלמידו הגאון ר' יעקב קשרו בהגהות ערך לחם (יורה דעה סי' קנא).

וכן כתבו כמה גאונים גדולים, ואחם: הגאון ר' עזריאל הילדסהיימר, ראש בית המדרש בגדולן. והגאון ר' אברהם יצחק הכהן קוק, נשיא הסנהדרין הראשית לא"י, והגאון ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג, הרב הראשי לישראל, כבר לפנינו לברכה, שהפלשים הם יהודים.

לכן אנו לשמחה, שהפלשים הם בעצמו בני ישראל שהבריחו לבוז, ואין כל ספק שהגאונים הנ"ל אמרו שהם משבט דן חכמי ובינו והגיעו לשמחה גדולה עד אף שהיות והיות מהימנות ביותר. ואם אנו הבאנו בשטי ישראל חכמי ובינו בדבריהם, אמר שמאמיני הפלשים פנו אלי בקשה להתחבר עם אמונת בית ישראל בדת התורה וההלכה, תורה שבכתב ושבעל פה, ללא כל סייג, ולקיים כל מצות התורה הקדושה, אף הרחוקות כמבוגן אל אשר מפרשים אנו חיים, והחלטתי כי לפנינו הפלשים הם יהודים שחיידים להבנות מטמיזה ומהתבוללות, ולהחיות אל"ת אלקיה, ולחנכם ברוח תורתנו הקדושה, ולשתפם בזכות אבותינו הקדושה. ובזו בנים לגדולם.

כאמור שמסרה המאמלה והסכנות הידועות, ואיריאונים בישראל והקפדנות הגדולה, יסיר לנו כאמור כולנו כמשמעם קדושה הקדושה אל אמונה, שהיו מצות הבנת נפשות אמונו, לבלתי עת ממנו נגע, וכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא.

ויהי רצון שאמרה יקיים: ופדוי ה' ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם. ובזה ישלם הנבואה יחד ה' ענה לקנות את שאר שאר אשר אשר מאשור ומצרים ומפרוס ומכוש ומעילם ומשנער ומחמת ומאיי הים, ונשא נס לגוים ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה מכנפות הארץ. והנו הנודחים בארץ אשור ובנפרים בארץ אבירים והשתחוו לה' אחד בהר הקדש בירושלים.

שאר הבלות, ותהיה ברכת ה' עליך!

בכבוד רב ובברכת חזק ואמץ

עובדיה יוסף

עובדיה יוסף OVADIA YOSSEF Rishon-Le-Zion & Chief Rabbi of Israel ראשון לציון הרב הראשי לישראל